

har havt et saadant Formaal for Die, men at man virkelig har villet gjøre det Gøle saa bekvemt som muligt; men at man har været særdeles uheldig hermed, det er bevist. Jeg skal kun tilføje, at om den foreslaede Forandring ogsaa i Diebliffet kunde give Regjeringsvennerne nogen Overagt, er det min Opfattelse af den hele Situation, at det ikke vil være mange Aar, inden Kjøbenhavn og de større Kjøbstæder vil blive Brændpunter for Radikalismen, ikke en saadan som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Wille) omtalte under Forhandlingerne om Dagsordenen, men for en Radikalisme af en ganske anden Art end den, der nu for Diebliffet er Tale om; det er min Mening, at det har viist sig helt igjennem og skal yderligere komme til at vise sig, at Landboerne ere de egentlige Konserverative.

Jagt: Jeg maa tilstaa, at jeg ikke besidder Skarpsindighed nok til at kunne forstaa alle de Fortolkninger, som fremsættes af Grundlovens § 32. Naar jeg spørger mig selv — og det var et af de første Spørgsmaal, jeg gjorde mig selv, da jeg søgte at tilegne mig de første N. B. C. Lærebøger i politisk Henseende — hvilke Rettigheder har den frie Forsatning hjemlet Borgerne, saa faar jeg i § 30 de Betingelser, hvorunder Valgretten indtræder, og i § 32, hvad Valgretten stiller Bølgene, og det er, at omtrent 16,000 Indvaanere skulle have en Repræsentant i Folkethinget (Modsigelse). Der staar, at Antallet af Folkethingets Medlemmer skal omtrent være efter Forholdet af 1 Medlem til 16,000 Indvaanere. Det er denne Bestemmelse, hvorefter Bølgene maa ligesom beregne deres politiske Ret overfor Folkethinget. Dette er klart; der er intet som helst andet Punkt i Grundloven, som viser det, end netop dette, og dertil maa vi holde os. Om der skal være 100, 110, 150 eller 90 Medlemmer i Folkethinget, derom siges der ikke et Ord i Grundloven; men der staar, hvad jeg læste op. Jeg kan da ikke se rettere, end at, naar 16,000 Indvaanere komme og sige: maa vi bede om vor Repræsentant til Folkethinget, have de Ret til at fordrø en saadan, og naar der er 32,000 Indvaanere, have de Ret til at faae 2 Repræsentanter. Naar der imidlertid er skudt det lille Ord „omtrent“ ind, saa er det saa ligesom, at der er andre bestemte Momenter end netop Folketallet. De lokale Forhold kunne være af den Bestaffenhed, at 3—4000 Mennesker kunne være overordentlig gunstige ved at deltage i Valget med en Kreds paa 18—20,000 end ved at deltage med en Kreds paa 10—12,000. De kunne være saaledes stillede, at de 3—4000 Mennesker i det sidste Tilfælde meget lidt kunne benytte deres Valgret, medens de i det første Tilfælde kunne benytte den i et ganske andet Omfang. De lokale Forhold kunne naturligvis paa et Sted være meget

forskjellige fra de lokale Forhold paa et andet Sted. Men Grundloven har sagt, at 16,000 skal omtrent være Maalestokken for det Indvaanerantal, der har Ret til at fordrø en Repræsentant. Findes der altsaa en Kreds, der har 2 Gange 16,000 Indvaanere, saa er jeg ikke i Stand til at se rettere end at den med Grundloven i Haanden ligesom kan fordrø 2 Repræsentanter, og have vi Kredsene her paa 40,000 Indvaanere, er jeg, hvilket politisk Standpunkt jeg end staar paa, ikke i Stand til at se rettere, end at de kunne fordrø hver deres 2 Repræsentanter i Folkethinget, og at man ved at negte det gjør Brud paa Grundloven. Jeg er fuldstændig enig i, at den ærede Indenrigsminister vilde svigte sin Pligt, saafremt han under saadanne Forhold ikke vilde gjøre Sit for at faae den tilstedeværende Uoverensstemmelse med Grundloven ubjevnet. (Hør). Ja, naar de Herrer, der sige Hør, ere enige med mig saa vidt, saa ville vi ogsaa blive enige i Resten; thi i det Overige er jeg omtrent enig med dem. Ere de enige i, at, hvor Betingelsen for at faae flere Repræsentanter ifølge Indvaanerantallet er tilstede, skulle de ogsaa have dem, ville de indrømme denne Ret, saa ere vi enige; thi jeg siger, at blandt de Momenter, der naturligvis maa have overordentlig Betydning ved denne Sags Afgjørelse, er ogsaa dette, at, hvor der nu allerede gjennem 25 eller 26 Aars politisk Virksomhed har dannet sig en vis Solidaritet mellem Kredsene's forskjellige Bølgere, er det ikke politisk ønskeligt, at man idelig rokker derved og gjør Forandringer eller med for korte Mellemrum omfordeler Kredsene. Derom kan den ærede Minister have en ganske anden Mening end jeg og maaste andre Medlemmer af det høie Thing, men i den Henseende finder jeg, at hans Forslag gaar noget videre, end jeg anser for ønskeligt. Jeg vil tilstaa, at jeg ikke kan ønske min ærede Nabo (Holstein-Ledeborg) slaaet ihjel eller hans Kreds, bortset fra, hvem der repræsenterer den. Jeg tror ikke, at nogen Kreds, hvor en bestemt politisk Mening har faaet Flertallet, er tjent med at omfordeles saaledes, at den hidtil overveiende Stemning ikke faar Leilighed til at gjøre sig gældende paa Grund af Henlæggelse til andre Kredsene. Jeg mener altsaa med andre Ord, at det foreliggende Forslag gjør flere Forandringer i den hidtil bestaaende Kredsinddeling end ønskeligt. Efter min Overbevisning burde man være saa lidt som muligt ved den bestaaende Kredsinddeling og kun, hvor Antallet af Indvaanere i en Kreds er steget i saa høi en Grad, at Ordningen da virkelig kan siges ligesom at staa i Strid med Grundlovens § 32, finder jeg, at det er i sin Orden, at en saadan Kreds faar det Antal Repræsentanter, som svarer til Indvaanerantallet. Er der i en tilgrændsende Kreds et Overflud, som kan udbøde det derved opstaaende ringe Tal, saa følger det af sig selv, at en saa ringe Forandring i Kredsinddelingen vil jeg ikke kunne have Noget imod, og